LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalis Queens apskrityje (N. Y. $11.00
Kanadoje 11.00
Kitur užsienyje 15.00
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 205 **** Richmond Hill 19, N. Y., Antradienis, Spalio (Oct.) 22, 1957 **** METAI 47-tI

KRISLAI

Ar pasikartos?
Skirtumas ir panašumas.
Kaip musę perkandę.
"Beep, beep, beep!"
Ponia ir kardinolas.

Rašo **A. Bimba**

Atsimenate Guatemalos istoriją?

Tai buvo baisi ir kruvina istorija.

Buvo šitaip: Guatemala turėjo pažangią demokratinę valdžią. Viskas jai gerai klojosi ir žmonės ją mylėjo, nes tai buvo jų pačių valdžia.

Staiga išgirdome, kad iš kaimyniškos šalies grupė guatemaliečių, ginkluoti nuo kojų iki galvos, įžengė į Guatemalą ir pradėjo sukilimą.

Sukilimui vadovauja pulkininkas Armas.

Pasirodė, jog tas sukilimas buvo mūsų valdžios kaštais paruoštas ir paleistas prieš Guatemalos valdžią ir žmones.

Guatemalos valdžia buvo nuversta ir jos vieton įsteigtas kruvinas fašistinis režimas.

Taip ir šiandien ten tebėra.

—:—

Šiandien visur klausiama: kas atsitiks su Sirija?

Abejojama, kad Turkija tiesiog su savo armija įsiveržtų Sirijon ir bandytų nuversti dabartinę valdžią.

Bet Turkijoje randasi nemaža grupė iš Sirijos pabėgusių reakcnių karininkų. Jie nerimsta. Jie ruošiasi sugrįžimui Sirijon. Jie gerai organizuoti ir puikiai apginkluoti.

Ar jie bus paleisti ant Sirijos su obalsiu: Sirijos patriotai sukilo ir maršuoja ant Damaskos nuversti "bolševikų valdžią!"

Taip gali atsitikti bile dieną.

—:—

Šičia labai didelis panašumas tarpe Guatemalos ir Sirijos. Bet taipgi yra ir didelis skirtumas.

Guatemala buvo viena, izoliuota, tik pažangi mažytė sala stangiančioje jūroje. Niekas negalėjo prie jos prieiti ir tai padėti

Sirija nėra izoliuota. Jos priešų planai iš anksto žinomi ir numatomi. Gerai padarė Egiptas, kad pasiuntė savo karinius dalinius padėti sirijiečiams saugoti savo rubežius. Iš Turkijos įsiveržę kad ir geriausiai ginkluoti reakciniai karininkai gali susilaukti tokios pirties, kokios jie nė sapne negalėjo įsivaizduoti..

Reikia tvirtai tikėti, kad Guatemalos istorija nepasikartos Sirijoje.

—:—

Klerikalų ir menševikų spauda jaučiasi kaip musę perkandusi. Jaučiasi prastai, todėl tyli apie tai, kad valstybės prokuroras buvo priverstas atimti savo rankas nuo Literatūros Draugijos ir Darbininkų Susivienijimo.

O kaip jie džiaugėsi, kai tos organizacijos buvo užpultos ir persekiojamos! Rašė ir rašė. Jų narius gąsdino visokiomis nelaimėmis.

Iš visa tai išėjo tiktai vienas didelis "piš."

—:—

Mrs. Clare Boothe Luce yra garsi ir žymi moteriškė. Dar neseniai ji sėdėjo Romoje kai-

(Tąsa 3-čiam puslap.)

Demokratų vadovai pasmerkė Faubusą

Demokratų partijos patariamasis komitetas rems civilines teises

Washingtonas. — Demokratų partijos patariamasis komitetas (Advisory Committee) padarė platų pareiškimą apie padėtį šalyje. Į šį komitetą įeina įtakingiausieji Demokratų partijos lyderiai ir jis kaip ir nustato politines gaires partijos nacionaliniam komitetui. Į jį įeina Stevensonas, Kefauveris, Harrimanas ir kiti įtakingi demokratų vadai.

Civilinių teisių klausimu patariamasis komietas pasisakė už civilinių teisių plėtimą ir prieš rasistus, pasmerkė Faubusą. Pareiškimas padarytas toks, kad jis nepriimtinas pietiniams diksikratams, kurie priklauso Demokratų partijai. Viena komiteto narė, Mrs. Everett iš North Carolinos, balsavo prieš rezoliuciją. Kiti pietiečiai, tarp jų Kefauveris, balsavo už.

Patariamasis komitetas taipgi pasisakė apie ekonominę padėtį šalyje. Demokratai sako, kad Eisenhowerio administracija nieko nedaro, kad pastoti kelią infliacijai.

Pragyvenimo kaina darosi vis aukštesnė, pabrėžia demokratai, o Eisenhowerio administracija nieko nedaro tuo atžvilgiu.

Kai kurie kraštutiniai pietiniai diksikratai dabar kalba apie atsimetimą nuo Demokratų partijos ir savo trečios partijos įsteigimą.

—————

Budapeštas. —Reakciniai elementai skleidžia gandus, kad rytoj, trečiedienį, praeitų metų sukilimo metinių dieną, kas nors vėl įvyks. Bet atrodo, kad tai tik kalbos.

Jugoslavijos ambasadorius jau apleido Vak. Vokietiją

Belgradas. — Jugoslavijos ambasadorius Dušan Kveder jau apleido Vakarų Vokiet., kadangi Vokietija nutraukė santykius su Jugoslavija, keršydama jai už ryšių su Rytų Vokietija užmezgimą.

Vakarų Vokietijos ambasadorius jau taipgi apleido Belgradą.

Ambasadorius Kvederas tapo pašauktas pas Vak. Vokietijos užsienio reikalų ministrą, kuris jį informavo, kad santykiai nutraukiami. Kvederas atsakė:

"Antrąkart mūsų kartos laiku Vokiška valdžia nutraukia santykius su Jugoslavija (jis turėje omenyje hitlerinį užpuolimą ant Jugoslavijos). Jugoslavija prarado 1,700,000 kare prieš Vokietiją, vienok mes tarp pirmųjų sugrąžinome belaisvius, įskaitant karinius kriminalistus, Vokietijon, ir tarp pirmųjų pripažinome Vakarų Vokietijos valdžią.. ."

Kvederas įspėjo Brentano, kad šis žingsnis neišeis Vokietijai į gerą. Jis sakė, kad tas tikriausiai prisidės prie pasaulinių santykių dar didesnio įtempimo, o Vokietijos vienybę dar labiau atitolins.

Komentarai užsienyje

Tarybų Sąjungos spauda sako, kad Adenauerio valdžios desperatiškas žingsnis jai nepadės — nei Demokratinės Vokietijos Respublikos, nei Jugoslavijos negalima sunaikinti. Dienraštis "Pravda" sako, kad Adenauerio valdžia turėtų pradėti sugyventi su mintimi, kad yra dvi vokiškos valstybės. Kaip žinia, Bonna laikosi nuomonės, kad ji yra teisėta visos Vokietijos valdžia, o Rytų Vokietijos valdžia tiktai "uzurpatorė", užsilaikanti svetimo ginklo pagalba.

Lenkijos spauda sako, kad dabar beveik atkrinta galimybė, kad Lenkija užmegstų diplomatinius santykius su Vak. Vokietija, apie ką paskutiniu laiku buvo nemažai kalbama.

Čekoslovakija padės lenkams kasyklų darbe

Varšuva. — Lenkija ir Čekoslovakija susitarė, kad čekoslovakai padės lenkam moderninti ir gerinti savo anglies kaslyklas. Čekoslovakija padės Lenkijai kreditu. Čekoslovakija, numatoma, duos lenkams $62,-500,000 vertės kredito, už ką Lenkija galės pirkti Čekoslovakijoje mašinas ir įtaisus kasykloms.

Lenkija neseniai prašė tokios pagalbos iš Francūzijos ir Švedijos, bet anos nesutiko duoti Lenkijai palankiomis sąlygomis.

Maskva. — Tarybinė sostinė jau pradeda puoštis rengiantis prie Spalio revoliucijos minėjimo.

Paryžius. — Pinay jau pradėjo sudaryti vyriausybę.

Viena pusė negali išrišti Artimųjų Rytų klausimo be pasitarimo su Tar. Sąjunga

Maskva. — Ryšium su Britanijos premjero Macmillano važiavimu Amerikon, Maskvos radijas sakė, kad tokiu būdu Artimųjų Rytų klausimas negalės būti išspręstas. Angliškoje programoje Maskvos radijas sakė, kad Macmillano pasitarimai su Eisenhoweriu yra kaip ir "pasitarimai tarp savęs". Visas pasaulis dabar žino, sako Maskvos radijas, kad be Tarybų Sąjungos ir kitų didžiųjų jėgų negalima išrišti Vakarų Azijos klausimo. Vakarų Azija, tai Artimieji Rytai.

Manoma, kad kalbėdamas apie kitas didžiąsias jėgas, Maskvos radijas turėjo omenyje Liaudies Kiniją.

Tarybų Sąjungos spauda sako, kad dar laikas susitarti nesiųsti ginklų į Artimuosius Rytus. Amerika ir Sovietai galėtų apie tai susitarti, bet tam kelią blokuoja sekr. Dulles, sako Tarybų Sąjungos spauda.

Amerikos valdžia svarsto, ar dar vis verta duoti pagalbos Titui; Dulles tariasi su ambasadoriumi

Washingtonas. — Sekretorius Dulles ir kiti valdžios nariai iš naujo tariasi — ar dar vis verta teikti ekonominės pagalbos Jugoslavijai? Karinė pagalba, kuri buvo duodama praeityje, beveik sulaikyta. Sakoma, kad Dulles keletą kartų kalbėjosi telefoniniai su savo ambasadoriumi Belgrade. Jis taipgi tarėsi su Eisenhowerio asmeniniu asistentu Adamsu.

Senatorius Styles Bridges dešinus republikonas, laikosi nuomonės, kad Amerika sulaikytų bet kokios pagalbos davimą Jugoslavijai, kadangi Jugoslavijos politika vis labiau sutampa su Tarybų Sąjungos, taip, kad galima sakyti, jog Jugoslavija jau beveik vėl tarybinio bloko narė.

Bet ne visi administracijos žmonės, sakoma, su tuo sutinka. Kai kurie Eisenhowerio patarėjai mano, kad dar vis reikia bandyti ant kiek galima skaldyti Jugoslaviją nuo kitų socialistinių kraštų. Pats sekretorius Dulles kol kas svyruoja.

Amerika per visą laiką (nuo 1949 metų) Jugoslavijai davė $1,500,000,000 karinės ir ekonominės pagalbos.

Irakas įmetė kalėjiman kelis jaunimo festivalio dalyvius

Bagdadas. — Irako teismas nuteisė po metus su puse kalėti tris jaunuolius, kurie dalyvavo tarptautiniame jaunimo festivalyje Maskvoje. Tai kol kas vienintelė šalis, kuri taip pasielgė su festivalio dalyviais. Festivalyje buvo delegacijų iš visų Artimųjų Rytų kraštų. Iš Sirijos, Egipto ir Izraelio jos atvyko legaliai, iš Libano ir Jordano bei Saudi-Arabijos nelegaliai, bet nei vienas ir tų kraštų grįžtančių jaunuolių nenubaudė taip ašt riai.

Pranešama, kad dar viename krašte, Tailande, festivalio dalyviai traukiami atsakomybėn. Šveicarijoje sugrįžusius jaunuolius stotyje užpuolė ir sumušė reakciniai chuliganai. Nuo amerikiečių delegatų, kurie dalyvavo festivalyje ir paskui lankėsi Kinijoje, Amerikos valdžia atima pasportus.

Amerika turi radaro stotį Turkijoje, tik šuolis nuo T. S. R. S.

New Yorkas. — Žurnalas "Aviation Week" atidengė, kad Amerika turi stiprią radaro stotį Turkijoje, prie Juodosios jūros kranto, Samsuno srityje, tik šuolis nuo Tarybų Sąjungos. Per tą stotį, sako žurnalas, Amerikiečiai galėjo ir gali sekti visus tarybinius raketų bandymus.

Bet manoma, kad tarybinė žvalgyba jau senokai apie tą stotį žinojo ir ėmėsi atitinkamų priemonių. Kaip tai nebūtų, žurnalas sako, kad bent dabar Sovietai jau žino apie tą stotį ir nėra prasmės apie jos buvimą slėpti.

Eisenhoweris įteikė jo paties nutapytą portretą karalienei

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris įteikė Britanijos karalienei dovaną, kurią jis pats pagamino: jos sūnelio Charles portretą. Eisenhoweris, kuris yra šioks toks dailininkas, paveikslą nutapė pagal fotografijas.

Taipgi įteikta jai porcelano skulptūra, vaizduojanti jos vyrą Pilypą jojantį ant arklio.

Arabija pageidauja patapti tarpininke

Ji norinti suvesti Siriją ir turkus; JT svarsto kaltinimus

Londonas. — Saudi-Arabijos radijas sako, kad karalius Saudas pasiūlė Turkijai ir Sirijai tarpininkauti joms jų konflikte. Saudi-Arabijos radijos sako, kad abi šalys jau priėmė siūlymą. Bet tiesioginiai iš turkiškų šaltinių dar nieko negirdėta. Iš Sirijos sostinės Damasko pranešama, kad pati Sirija dar negirdėjo nieko konkretiško apie tą tarpininkavimą, bet Sirija yra pasirengusi bet kokį nuoširdų tarpininkavimą priimti.

Tuo tarpu pranešama, kad Sirijos armijos generalinio štabo viršininkas generolas Bizris skrenda Saudi-Arabijon.

Jungtinės Tautos. — Pirmadienį vėlai popietį Jungtinės Tautos privalėjo pradėti svarstyti Sirijos skundą prieš Turkiją, kad ji, Amerikos remiama, ruošia agresingus žingsnius. Svarstymas buvo atidėtas iki vėlyvo popiečio, kadangi anksčiau Jungtinės Tautos buvo užimtos Britanijos karalienės priėmimu ir jos kalbos išklausymu.

Washingtonas. — Sekretorius Dulles pasiūlė Eisenhowerio administracijai naują taktiką Artimuose Rytuose: nustoti atvirai atakuoti Sirijos ir Egipto valdžias ir visą kaltę už įtemptą padėtį suversti ant Tarybų Sąjungos. Dulles priėjęs išvados, kad visai nepasisekė sumobilizuoti kitų arabiškų kraštų (Irako, Libano, Jordano ir t. t.) jėgas prieš Siriją, ir todėl reikia dabar trauktis bent kiek atgal.

Oficiališkai apie tai dar neskelbiama.

Guatemaloje įvykę rinkimai buvo be rinkiminės laisvės

Guatemala. — Čia įvyko parlamento ir prezidentiniai rinkimai. Prezidentas rinktas, nes keli mėnesiai atgal pasikėsintojas nušovė diktatorių-prezidentą Castillo-Armasą. Trys vyriausieji kandidatai buvo Passarelli, kuris yra valdžios kandidatas, gen. Fuentes, kuris dar dešinesnis ir atviriau fašistinis, ir Quinonez, kuris yra krikščionis demokratas, klerikalas, menkai skirtingas nuo valdžios kandidato.

Kairios ir liberalinės partijos nebuvo prileistos prie rinkimų. Be to, valdžia neseniai pravedė įstatymą, kuris neleidžia rinkimuose dalyvauti tiems, kurie nėra pilnai raštingi. Daugumą Guatemalos neturtingų valstiečių, kurie indėnų kilmės ir kartais net nevartoja ispanų kalbos (jie kalba indėniškai), nemoka rašyti. Valdžia tokiu būdu neprileido prie rinkimų plačiųjų masių didelės dalies.

Foster gerėja

New Yorkas. — Praeitą savaitę kraujo paplūdimo smūgis smegenyse ištiko William Z. Fosteriui, Komunistų partijos garbės primininkui ir ilgamečiam Amerikos kairiečių vadovui. Jis buvo dalinai paralyžuotas, bet dabar, praneša, gerėja. Jis buvo praradęs kalbos sugebėjimą, bet dabar ją atgavo.

Fosteris turi 77 metus amžiaus.

—————

New Yorkas. —AFL-CIO taryba susirinks ketvirtadienį, kad nuspręsti, ką pagaliau daryti su Tymsterių unija. Anksčiau nebuvo abejonės, kad ta unija bus pašalinta, bet dabar padėtis komplikavosi, kadangi teismas neprileido Hoffos prie prezidentavimo.

—————

Budapeštas. — Vengrija pareikalavo iš Izraelio atšaukti iš Budapešto tris savo pasiuntinybės narius.

Jank. manevrai pačiam Berlyne

Berlynas. — Vakarų Berlynas, kuriame dar yra Vakarų karinių jėgų, iš visų pusių apsuptas Demokratinės (Rytų) Vokietijos respublikos. Laikyti manevrus užmiestyje tos jėgos tokiu būdu negali. Tad, kaip kiekvieną rudenį, taip ir šiemet manevrai pravedami Gruenwaldo parke pačiame Berlyne.

Per manevrų laiką civiliniai gyvntojai negali vaikščioti parke.

—————

LAISVĖS KONCERTAS

Laisvės koncertas, dėl tūlų priežasčių, tampa perkeltas iš lapkričio 10 d. į lapkričio 17 d.

Prašome įsitėmiyti, jog Laisvės koncertas bus lapkričo-Nov. 17 dieną.

—————

Washingtonas. — Nixonas atidėjo savo kelionę Europon.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
President CLEMENT BREADY; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $10.00	Canada and Brazil, per year $11.00
United States, per 6 months $6.00	Canada and Brazil, 6 months $6.50
Queens Co. ..... $11.00 per year	Foreign countries, per year $15.00
Queens Co. ..... $6.50 per six mos.	Foreign countries, 6 months $8.00

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Mūsų kelias sunkus, bet ateitis šviesi

Š. m. spalio 12 d. Toronte, Kanadoje, buvo suruoštas banketas savaitraščio "Liaudies Balso" 25 metų gyvavimo sukakčiai atžymėti. Ten dalyvavo ir R. Mizara, atstovaudamas dienraštį "Laisvę." Žemiau telpa dalis jo kalbos, sakytos tame kanadiečių pokylyje.

—:—

Pirmiausia prašau priimti nuoširdžius, draugiškus sveikinimus nuo "Laisvės" personalo, nuo laisviečių ir nuo visų Jungt. Valstijų pažangiųjų lietuvių!

Visa pažangioji JAV lietuvių visuomenė džiaugiasi jūsų, draugai ir draugės kanadiečiai, savaitraščio sidabriniu jubiliejumi.

Kai "LB" buvo įkurtas, pas mus buvo dvejopa nuomonė: vieni jūsų žygį šiltai sveikino, kiti (kurių buvo nedaug) galvojo, kad pradėjote per sunkų darbą, po kurio našta suklupsite. Bet neužilgo visi įsitikinome, jog jūsų pradėtasis darbas buvo geras, teisingas. Ir visi pasiryžo padėti jums, kuo tik begalima.

"Liaudies Balsas" gimė gilios krizės metu, supurčiusios visą kapitalizmą iš pat pamatų. Milijonai darbininkų buvo paleisti iš darbo, milijonai jų pusbadžiai gyveno. Dėl to suprantama, jog nelengvas kelias buvo ir jūsų laikraščio.

Kokiu gi būdu, kaip jūsų laikraštis tuomet išsilaikė? Jis išsilaikė dėl to, kad turėjote gerus kadrus pasišventėlių, susipratusių darbo žmonių, kurie matė reikalo laikraštį palaikyti, kurie aukojosi. Palaipsniui tie kadrai vis didėjo, lietuvių visuomenė Kanadoje atsiliepė teigiamai į jūsų balsą, "LB" pamėgo; jis patapo dalimi jos gyvenimo.

Padėjome, žinoma, ir mes, kiek galėjome. Rodosi, mes padėjome jums ir linotipą įsigyti. Bet didžiausia atsakomybė gulė ant jūsų, draugai ir draugės, pečių. Šiandien "LB" ne tik yra populiarus Kanadoje; jis plačiai skaitomas ir Jungt. Valstijose; jis gerai žinomas ir Pietų Amerikoje; jį mėgsta skaityti ir Tarybų Lietuvos žmonės!

Visu tuo, draugai kanadiečiai, jūs teisėtai galite didžiuotis, minėdami laikraščio sidabrinę sukaktį!

Gerai jaučiu ir suprantu, jog pažangaus, darbininkiško laikraščio išleidimas reikalingas didžiulės talkos: reikalingas aukų, reikalingas visokeriopos paramos.

Man tenka dirbti "Laisvės" dienraščiui — "Laisvė" jau eina 47-tuosius metus. Per visą tą laiką mes leidome laikraštį su pagalba gerų, pasišventusių darbininkų, su jų auka.

"Vilnis" gyvuoja jau 38-tuosius metus; jai tenka verstis taip pat, kaip "Laisvei," su didele duosnių žmonių talka.

Visi Amerikos darbininkiški laikraščiai tokiu būdu verčiasi. Būtų net nelogiška, jei darbininkiška spauda, kovojanti už taiką, už šviesesnį darbo žmonėms rytojų, galėtų verstis "iš biznio," kaip verčiasi buržuazijos bizniški laikraščiai. Todėl ir "LB" dažnus atsikreipimas pas savo skaitytojus, į pažangiąją lietuvių visuomenę, prašant aukų, yra visiškai normalus reiškinys.

Pasakysiu jums, draugės ir draugai: per pastaruosius septynerius metus "Laisvė" kasmet ryžosi sukelti (vasaros metu) po ne mažiau $10,000, kad galėtų dienraštį išlaikyti. Ir sukėlė! Žmonės mielai į atsišaukimus atsiliepė. Tas buvo ir su "Vilnimi." Panašiai darote ir jūs, kuriems tenka leisti "Liaudies Balsą." Mes prašome aukų drąsiai, nes prašome ne kokiems asmeniniams reikalėliams, o tam, kad spauda eitų, tam, kad būtų paskleistas tiesos žodis — žodis už taiką, žodis už gyvybinius darbininkų reikalus, žodis prieš juodąsias jėgas, prieš melagius, sukčius, politinius šmugelninkus!

Nė vienas žmogus nesijaučia nusiskriaudęs, paaukojęs dešimtinę kitą darbininkiškai spaudai išlaikyti. Jis ar ji gerai žino, kad atlieka didelį kultūrinį ir apšvietos darbą. Sakysime, kanadiečiai lietuviai darbo žmonės "Liaudies Balsą" skaito neatskiriama savo gyvenimo dalimi. Atimk "Liaudies Balsą", kas būtų?! Dėl to jie remia ir rems jūsų savaitraštį.

Andai "LB" redakcija, rašydama apie laikraščio sidabrinį jubiliejų, priminė, kad ji per tuos 25 metus yra padariusi ir klaidų. Taip, sutinku. Padarė klaidų "Liaudies Balsas," padarė ir kiti laikraščiai, padarė klaidų kiekvienas veikėjas. Tik tas nepadarė klaidų, kuris nieko neveikia, kuris, apsikabinęs doleriį, sėdi prie pečiaus. Tikrai galvojant, tačiau, tasai žmogelis padaro daugiausia klaidų — *visas jo gyvenimas yra didžiulė klaida.*

Ne apie klaidas tenka kalbėti, bet apie pasiekimus. Nei laisviečiai, nei vilniečiai, nei liaudbalsiečiai neturi reikalo, neturi jokios priežasties skųstis dėl kažkokių klaidų. Jie gali ir turi pasididžiuoti, kad esmėje jie buvo ir tebėra teisingi, jų politika, jų nusistatymas buvo ir tebėra kiekvienam padoriam žmogui aiškus ir suprantamas, nes tasai nusistatymas remiasi visos žmonijos troškimais ir viltimi.

Mes ir jūs, draugai, liaudbalsiečiai, juk stojame ir kovojame už taiką pasaulyje. Jūs ir mes juk darbuojamės, kad darbo žmonių gyvenimas būtų geresnis, kad jų rytojus būtų šviesesnis, kad jiems ir jų vaikams nereikėtų drebėti dėl naujo pasaulinio karo, kuris galėtų bet kurią dieną iškilti, dėl to, kad jie bet kurią dieną atsidurtų nedarbo lauke ir tektų jų šeimoms badauti. Jūs ir mes stovime už tai, kad socialistinis ir kapitalistinis pasauliai gyventų santaikoje, kad būtų koegzistencija, kad tarp šių dviejų pasaulių, tarp šių dviejų sistemų vyktų lenktynės moksle, kultūroje. Iš to būtų nauda visai žmonijai.

Pasakysiu atvirai, kad pas jus, Kanadoje, šiandien atmosfera yra daug tyresnė, lengvesnė negu pas mus. JAV dar vis bando kelti galvą šen ir ten makartizmas, nors jis jau yra gerokai parblokštas.

Jūs, štai, pasiuntėte į Tarybų Lietuvą savo delegaciją, kuri, sugrįžusi, pasakoja jums, ką ten matė, ką girdėjo; pasakoja, kaip gyvena mūsų tauta; kaip ji kuria naują, socialistinę santvarką.

Tai milžiniškas dalykas, tai istorinis įvykis. Nemanykite, kad mes nenorėtume pasiųsti savo delegacijos į savo tėvų kraštą, į socialistinę Lietuvą, kad ji padarytų tą patį, ką padarė jūsiškė.

Mielai mes tai padarytume, bet negalime: tokios delegacijos mūsų vyriausybė neišleistų iš JAV. Bet taip, žinoma, visuomet nebus. Mes nesame pesimistai. Žinome, kad anksčiau ar vėliau ir mūsų pasiųstoji delegacija galės savo akimis pamatyti, kaip gyvena Mindaugo, Gedimino, Vytauto ir V. Kapsuko šalies žmonės, mūsų mieloji gimtoji šalis Tarybų Lietuva,—Lietuva, kurią mes palikome skurdo ir priespaudos varomi.

Kad taip bus, liudija ir tokis faktas: prieš ketverius metus mūsų šalies Justicijos ministras (sekretorius) paskelbė, būk Lietuvių Literatūros Draugija, girdi, esanti "Amerikai neištikima," net subversyvė, todėl tą draugiją įrašė į juodąjį sąrašą, į "subversyvių sąrašą." Tai buvo smūgis organizacijai.

Bet jos nariai nenuleido rankų; jie kovojo; jie ėjo į teismus, reikalaudami, kad organizacijos vardas būtų ištrauktas iš juodojo sąrašo. Jie buvo pasimoję eiti net į šalies Aukščiausią teismą.

Aišku, organizacijai daug kaštavo. Ir štai, spalio 4 dieną Justicijos ministras Mr. Brownell paskelbia, kad jo ministerija "neteisėtai buvo įdėjusi LLD į juodąjį sąrašą" ir dabar iš ten jis organizaciją ištraukia...

Tai parodo, jog ten, kur kovojama, laimima! Tai parodo, kad ne visuomet ir pas mus bus tik tamsa; pasirodys ir saulė.

Gyvename nepaprastą laikotarpį, tad būkime drąsūs, nes gyvenimas eina su mumis, pateisindamas visos pažangiosios žmonijos viltis ir pranašystes.

Štai, šių metų lapkričio 7 d. Tarybų Sąjungos ir viso pasaulio darbo žmonės iškilmingai minės 40 metų Didžiosios Spalio revoliucijos sukaktį. Argi mes nebuvome teisingi, nuolat sakydami, kad jokia jėga Tarybų Sąjungos — taikos tvirtovės — nenugalės?! Ar nėra kuo džiaugtis, ypatingai mums, kurių gimtoji šalis, Lietuva, yra viena penkiolikos tarybinių respublikų?!

Kai mes čia linksminamės, daugiau kaip 500 mylių aukštyje milžinišku greičiu lekioja tarybinis žemės palydovas (sputnikas), tarytum sakydamas, jog neužilgo žmogus nebus "tik žemės vabalas" — šis galės nulėkti ir iš ten sugrįžti ir į Mėnulį, ir į Marsą, ir į Venerą.

Žmogus tampa erdvių valdovas! Kas tai pradėjo, kas tai sumanė?

Tarybinis - socialistinis mokslas, mokslas, gimęs ir išsivystęs, aukštai pakilęs tautose, kurios sutraukė kapitalistinius varžtus ir kurios kuria komunistinę santvarką.

Taigi būkime optimistai. Dirbkime, kovokime, kiek jėgos leidžia.

Tegyvuoja "Liaudies Balsas," tegyvuoja visa Kanados lietuvių pažangioji visuomenė!

Worcester, Mass.

Aido Choro žinios

Po vasaros atostogų aidiečiams teks sunkokai padirbėti, kad prisirengtų tinkamai atlikti savo uždavinius Laisvės koncerte, lapkričio 10 d., Richmond Hill, N. Y. Teks aidiečiams ir viršlaikius padirbėti, kad gerai prisirengtų.

Sekmadienį, lapkričio 3 d., 4 val. popiet, visi, kuriems laikas leidžia, prašomi atsilankyti į aidiečių parę. Ten turės progos išgirsti Chicagos dainininkus, nes mūsų gerbiamas svečias, Juozas Aleksaitis, pateiks parėje pavasarį atsibuvusio LMS festivalio koncerto programą plokštelėse. Bus užkandžių. Pobūvio pelnas skiriamas aidiečių kelionės lėšoms į Laisvės koncertą.

A. C.

Ką matėme ir girdėjome Tarybų Lietuvoje

Rašo Juozas Lesevičius

LINK GINTARINIŲ BALTIJOS KRANTŲ

Pabuvoję pirmas keturias dienas Vilniuje, pro Kauną, autobusu, geru asfaltuotu keliu nuvažiavome prie žavingosios gintarinės Baltijos jūros — į Palangą. Pakeliui trumpam laikui sustojome Raseiniuose pažiūrėti Žemaičio paminklo. Būdinga tai, kad visas Raseinių miestas karo audros buvo nušluotas nuo žemės paviršiaus, bet paminklas, vaizduojantis žemaičio galybę, išlikęs nepaliestas. Deja, skulptorius Grybas, kuris šį paminklą sukūrė 1934 m., vokiečių buvo nužudytas. Miestas dabar jau atstatytas ir dar statoma gyvenamųjų namų daugiau. Tarp kitko, sutikome buvusį kanadietį Gružauską, kuris statosi nuosavą namą. Kuriuos iš mūsų jis pažino ir jie jį, dar nusivedė savo statomą namą parodyti.

Po to, pravažiuodami, dar sustojome Tauragėje, o vakare pasiekėme Palangą. Palangoje buvodami keletą dienų, apvažinėjome daug aplinkinių vietų. Bet pirmiausia apie pačią Palangą.

Čia yra dvi sanatorijos, kuriose ilsisi jau apsveikę džiovininkai. Turėjome malonų pasikalbėjimą su jos direktoriumi Dr. Sadausku Malonaus būdo žmogus, atsidavusiai ir rūpestingai palaiko sanatoriją ir prižiūri joje esančius žmones. Jei pirma šia sanatorija galėjo pasinaudoti tik turčiai, tai dabar joje randasi darbininkai ir kolūkiečiai.

Šalia to, Palanga gražus, puikiai vaizdingas Baltijos pajūrio vasarojimui kurortas. Gražiai asfaltuotos gėlėmis apsodintos gatvės. Visu pakraščiu ošia miškas. Baltus, kaip sniegas, smėliotus krantus plauna jūrų bangos, karts nuo karto išmesdamos pakrašty gintaro gabalėlius. Čia ir maudosi vasarojantieji žmonės. Nors vasara jau ėjo prie pabaigos, kuri ir bendrai, kaip mums pasakojo, nebuvo šiemet šilta, ir daugelis vasarotojų jau buvo išvykę į namus, bet daug dar jų buvo ir mums esant. Daugelį iš jų teko sutikti ir pasikalbėti. Jaukiame jūros restaurane, laike šokių, tarp kitų, sutikau montrealietės Židžiūnienės sesers sūnų Ramualdą Kazlauską iš Radviliškio. Tik po ilgo ir simpatiško pasikalbėjimo su juo persiskyrėme.

Aplankėme ir pasakišką Birutės kalną bei ant jo stovinčią pilį, kuri daugiau panaši tik į didelį bokštą. Tačiau ji turi ir istorinės reikšmės, todėl čia, kaip ir kitur panašūs pastatai, ji saugiai užlaikoma, prižiūrima.

PAS KOLŪKIEČIUS

Sekmadienį, rugpiūčio 25 d., mes sužinome, kad, žemaičių tradiciniu įpročiu, kolūkiečiai švenčia derliaus nuėmimo šventę. Gauname pakvietimą nuo kolūkiečių atvykti pas juos svečiuose. Su mielu noru pakvietimą priimame. Juk mes norime pamatyti kolūkius, susipažinti su kolūkiečių gyvenimu.

Važiuojame. Tik pravažiavus pro Kretingą, prie ąžuolyno, pamatome kažką tokio, dailia tvorele aptverta, panašų į daržėlį. Paklausėme, kas ten? Partijos Kretingos rajono komiteto sekretorius Jonušas, kuris mus kaip tik ir supažindino su šiuo rajonu, atsako:

—Čia lietuviškieji nacionalistai sušaudė ir čia palaidota apie 600 taikių žmonių. Mes, kretingiečiai, artimiausiu laiku pastatysim jiems paminklą.

Nuėjome jų pažiūrėti. Šiurpus vaizdas. Paminklo dar nėra. Bet vidury kapų radome įstatytą nosine apsuptą kuolelį. Nosinėje yra įrašas, bet raidės audekle nuo lietaus išsidrėkusios ir sunkiai galima beįskaityti. Įskaitėme tik tai, kad: "Čia ilsisi mano mieli tėveliai..." Daugiau negalėjome įskaityt. Pareigūnai paėmė nosinę su įrašu ir, sakė, paduos bandyti ekspertams įskaityti, jei ne visą, tai gal bent parašą įskaitys. ar bent suras nekaltų aukų sūnų ar dukrą.

Kaip jau esu sakęs pirmiau, mes sužinojome, kad tokių kapų, kur buržuaziniai nacionalistai sušaudė tūkstančius nekaltų piliečių, gausu prie kiekvieno didesnio Lietuvos miestelio.

Važiuojame toliau.

Važiuojant pasako, kad čia netoli nuo kelio yra jau ir lapių kolūkis. Paprašome, kad mus ir ten užvestų parodyti.

Užsukame. Pirmiausia apžiūrime fermos darbininkų butus. Jie mūriniai, dviaukščiai, centriniu būdu apšildomi; yra vandentiekis ir elektra. Fermos direktoriaus Jono Bartkevičiaus ir veterinarijos gydytojo Algirdo Rančelio lydimi, mes nuodugniai susipažinome su šio kolūkio žvėrių ferma, kurioje yra 980 juodsidabrinių lapių.

Čia apžiūrėję, važiuojame į mus kvietusį LTSR Dešimtmečio vardo kolūkį. Važiuodami manėme, kad rasime keletą kolūkiečių, su jais pasikalbėsime, apžiūrėsime jų kolūkį ir bus viskas baigta. Bet atradome visai ką kitą. Mūsų autobusui sustojus, pamatėme didžiausią minią žmonių. Du orkestrai griausmingai užgrojo iškilmingą lietuvišką maršą. Kolūkio pirmininkė A. Lechavičienė ant tautiška staltiese apdengto padėklo sutinka mus su duona ir druska, o jaunos kolūkietės, pasipuošusios tautiniais rūbais, įteikia kiekvienam iš mūsų po puokštę gyvų gėlių. Tuo tarpu kolūkiečių minia griausmingu rankų plojimu sveikina mus. Nors jautriai, susijaudinę, tuojau pasijutome, jog esame svečiai broliškoj žemaičių - kolūkiečių šeimoj!..

Besisvečiuodami jaukioj ir malonioj nuotaikoj, mes sužinome, kodėl čia tokia didelė minia žmonių. Būtent, čia švenčia kolektyviai trys — LTSR Dešimtmečio vardo, "Pirmyn" ir "Piliakalnio" — kolūkiai. Už tai ir susirinko tiek daug senų ir jaunų žmonių.

Apart to, kad mes čia kolūkiečių buvome svetingai priimti, kartu teko pasižiūrėti ir pasigrožėti kolūkio saviveiklininkų smagiomis dainomis, liaudiškais ir komiškais šokiais, o kartu ir patiems pasišokti su kolūkiečiais polką, klumpakojį ir kitus šokius.

Kadangi derliaus šventė buvo visame Kretingos rajone, nežiūrint, kaip šiame LTSR Dešimtmečio vardo kolūkyje buvo smagu linksmintis, dalintis įspūdžiais su kolūkiečiais, panorėjom aplankyti ir kitus kolūkius. Juk tai geriausia proga susitikti kuodaugiausiai kolūkiečių, susipažinti su jais, išsikalbėti apie jų gyvenimą. Važiuojame į antrą kolūkį. Važiuodami, sutinkame būrį raitelių, — tai "Darbėnų" kolūkiečiai laukia mūsų, kad nusivesti pas juos į jųjų šventę. Pasisveikinus, jie joja pirmyn. Mes sekame paskui juos. Išvystame dideliam žemaičių 3—Ką matėme ir girdėjom ošiančiam miške gegužiniuojančius. Čia vėl nauji sveikinimai, naujos pažintys, pasišnekučiavimas su kolūkiečiais.

Deja, jau vakaras artinasi. Darbėniečiai prašo mus ilgiau pasisvečiuoti. Bet mes nusitarę dar vieną kolūkį aplankyti. Atsisveikiname; rankų mosavimais mus išlydi ir nuvažiuojame į Karolio Požėlos vardo kolūkį. Jau buvo visiškai vakaras, prietema, ir manėme, gal jau nieko nerasime, visi bus išsiskirstę į namus. Bet apsirikome. Čia, kaip ir pirmesniuose dviejuose kolūkiuose, mus šiltai kolūkiečiai sutinka. Įteikia didelį iš javų varpų nupintą vainiką ir sako, lai šis vainikas būna draugiškumo simboliu tarp Kanados lietuvių ir Karolio Požėlos vardo kolūkio kolūkiečių (gaila, kad vainikas buvo per didelis parvežti į Kanadą, turėjome jį palikti Lietuvoje).

Šis Kretingos rajono kolūkiečių derliaus šventės apvaikščiojimas, jų draugiškas su pakilusiu ūpu sugyvenimas tarp savęs, broliškas mūsų priėmimas, šilti sveikinimai Kanados ir Amerikos lietuviams, mumyse paliko gilų įspūdį.

Darbininkų Sveikata

J. J. Kaškiaučius, M. D.

RENTGENO SPINDULIAI—TAI NE ŽAISLAS!

Mūsų moderniniame gyvenime vis didyn eina radioaktyvumo pavojai. Didžiausią visos žmonijos susirūpinimą sudaro tie nuolatiniai *atombombų* tyrinėjimai, sprogdinėjimai. Tai universalinis pavojus, pavojus visam pasauliui, visiems gyvūnams ir augalams ir pačiai mūsų varganai planetai Žemei.

Tai pasibaisėtina teisybė. Bet, šalia šito visuotinio pavojaus, lygiagrečiai eina dar ir kitas didelis mūsų sveikatai pavojus. Tai *rentgeno (X) spindulių* pavojus. Į šį pavojų mažai tekreipiama dėmesio. Tai toks paprastas, populiarus dabar dalykas, kad jis daugeliui nedaro jokio nepaprasto įspūdžio. O tai ir blogai, labai blogai!

Visi žinome, kad rentgeno spinduliai būtinai reikalingi tūloms ligoms ir sužalojimams geriau pažinti. Bet pavojus susidaro nuo perdažno tų galingų, tų žalingų spindulių vartojimo. Kiekviena X-spindulių nuotrauka padaro žmogui tam tikrą blogumą, tam tikrą žalingumo dozę. Jei kuriam ligoniui prireikia dažnai po ta mašina stoti, nuo to jo sveikata gauna labai žiauriai nukentėti.

Tūli rentgeno mašinomis tyrinėjimai esti ilgoki ir dažnai pakartojami. Taip vyksta, ieškant viduriuose opų, žaizdų (ulcers), vėžių, tūlų žarnose nenormalumų, tūlų vidujinių organų bei liaukų nenormalumų. Ką gi darysi. Rimtose ligose reikia kai kada perdėti su tais pavojingais spinduliais, kad gydytojas surastų tikrąją ligą ir gal suspėtų ją kaip prašalinti, gal operacijos keliu. Tokiais atvejais rentgeno spinduliai, nors ir labai žalingi, bet jų pagalba surastas vėžys, jei ūmai neprašalintas, būtų daug kartų žalingesnis. Iš dviejų pavojų pasirenkamas mažasis pavojus. Didysis pavojus (vėžys) pašalinamas, o nuo didokos rentgeno spindulių dozės, žinoma, tenka ligoniui gerokai pasikankinti, kolei šiek tiek atsigauni.

Jeruzalė. — Izraelio premjeras sako, kad vieni dideli kraštai ginkluoja vienus arabiškus kraštus, kiti kitus, o Izraelis tuo tarpu lieka silpnai ginkluotas. palyginant su savo kaimynais.

Roma. — Mussolinio kapas pradeda tapti kaip ir šventove fašistams — vis daugiau jų kasdien atvyksta atiduoti pagarbą buvusiam Dučei.

JUOZAS BALTUŠIS

PARDUOTOS VASAROS

ROMANAS

(Tąsa)

Pasilaisvino rugienos, vasarienos, liko tik nekastos bulvės ir kur-ne-kur nepiautų vėlybųjų avižų užuoganos. Baigta su ganymu miške. Dabar kai įvarom su Stepuku karves į ražienas, taip jos ir rimsta visą mielą dienelę: peša, glemžia jaunutį dobilą tarp ražienojų, švelnų motiejuko stagarą ir antražiedę, šlumščia iki priešpiečių, o paskui sugula įkalnyje ir gromuluoja sau. Ūgtelėjo veršiai, plėšėsi nuo žemės ėriukai, aptingo, suputo taukais avys. Net dvyloji aprimo, nebepuldinėja galvą iškėlus po iškadas. Ir visi galvijai — kaip ant delno. Ne tik matai juos, bet ir atspėji, kur kas nori eit, laiku užbėgi už akių.

Viena tik negera: nėra gyvačių. Dėl to šeimininkas paėmė mano klumpes ir pakišo pasuolin:

— Palakstysi ir basas.

Strypčioju po ražienas kuo atsargiausiai, lyg žąsinas tarp akmenų, minu ant kulno, statau koją šonu, kietai suspaudęs pirštus, ir visuomet pastatau taip, kad pats aštriausias ražienojus susmenga į žaizdotą tarpupirštį. Aiktelėjęs pasėdu koją, laukiu, kol nutvilksės skausmas. Ugnimi tvilksi tarpupirštis, tvilksi visas padas ir ražienojų nuplakti riešai, net nugaroj atliepia viskas. Pasėdžiu ir vėl einu, ir vėl ražienojus tarpupirštin — šmaukšt! Tik tamsu pasidaro akyse. Vakare parginęs tepu kojas patijolka, saldaus pieno sviestu, kurį pats susiplaku butely, ir visą naktį jos dega man kaip išdilgintos. O rytais išbrinksta, pasidaro sunkios tarytum kaladės, o jau opumėlis jų, o jautrumėlis — neprisiliesk, neužkliudyk, neužgauk. Kaip panytės kokios! Kol įsilakstai, kol užsitrenki, vaikštai lyg ant kujokų, tarytum čia ir ne tavo kojos, o kažkieno kito primestos. Petras kelis kartus šaukė šeimininkui grąžinti klumpes arba suraukti nagines, bet šis tik ranka numojo:

— Velnias negriebs savo vaiko!

Ir paklausė akis primerkęs:

— Pagal kokį čia įstatymą?

Ir aš vėl stypčiojau basas po ražienas, lyg varliaujantis gandras, ir keikiau Petrą su visais jo įstatymais, kurie uždraudė mušti piemenis, bet nieko nepasakė apie jų apavą.

O čia Stepukas atginė vėl apdaužytas, su lelijavu kairiuoju paakiu, nubrozdintu smakru. Mušdavo jį šeimininkai dažnai. Kelias dienas jis gano su manim linksmas, dainuoja savo mylimiausią dainą apie naktimis kukuojančią gegutę, o paskui, žiūrėk, atgena nuleidęs galvą, raivydamas botagu išplaktus pečius, ir vis saugosi sėstis ant akmens. Ne kartą šitaip buvo ir ne du kartus. Tik smakrą nubrozdindavo ne taip dažnai, matyt, tiktai už labai didelius Stepuko nusikaltimus.

— Už ką dabar? — paklausiau.

— Suvaikysi tu juos. . . Užsimano ir duoda.

— Smakrą už ką?

— Tai čia šeimininkė su koja.

— Šeimininkė?

— Taigi. Mat, kirvelis labai brangus buvo.

— Koks kirvelis?

— Taigi davė man anądien. Sukapok, sako, lapines, ką iš linmarkos ištraukėm. Aš kapojau, kapojau, o paskui mane pašaukė vaikų supt, tai įkišau kirvelį tarp kūliukų, kad neprapultų nakčia.

— Tai ko gi čia blogai? Už ką mušt?

— Taigi šeimininkas naktį atsikėlė, išbukštino mane iš miego ir klausia: kur kirvelis? Namo, sako, parnešei, savo paleistuvei motinai atidavei! Ir pradėjo . . . pradėjo. . . O paskui dar šeimininkė pakilo . . ir ta pradėjo. . .

— Tai ko gi tu, durniau, nepasakei, kur kirvelis?!

— Tai kad užmiršau. . . Tik šįryt atsiminiau, kad tarp kūliukų.

— Ir ką jie tada sakė?

— Nieko nesakė, šeimininkas net kirvelio neėmė. Čia, sako, labai gerai užkišta, neprapuls. Parginęs vėl ateik ir kapok.

— Taigi tave mušė, Stepuk!

— Tai davė. . . .

— Už ką gi davė?!

Stepukas piktai sušniukštėjo nosimi.

— Tu gal apkurtai? Sakau tau — tik šįryt atsiminiau, kur kirvelis, naktį aš buvau kaip durnas.

— Ir tu dabar durnas! — surikau aš įtūžęs.

Vakare papasakojau viską Petrui. Jis palaukė ryto, paėmė storą lazdą ir išėjo pas Stepuko šeimininkus. Ilgai mes su Stepuku girdėjom stiprų jo balsą. Visas Pauliukonių kiemas aidėjo nuo šunų lojimo, Pauliukonienės žvygavimo. Stepukas vaikščiojo kaip nesavas, krūpčiojo nuo kiekvieno garso, paskui nusimetė rudinę, klumpes, švarkelį.

— Tu ganyk, o aš bėgsiu— sušnibždėjo pamėlynavusiom lūpom.

— Kur bėgsi?

— Pas mamą. . . čia mane užmuš dabar. . .

Ir nukūrė miško link.

Bet pačioj pamiškėj susidūrė su grįžtančiu Petru. Šis pagavo jį, atvedė už rankos atgal, vilko numestais drabužiais.

— Pirštu tavęs nebepalies, — pasakė tvirtai. — O jeigu palies, man pasakyk. Ir tu žiūrėk, ko neužstoji draugo? —atsisuko į mane. — Aš jiems parodysiu vaikams smakrus spardyti!

Stepukas vilkosi drabužiais labai nenoromis, vis nepataikė kumščiu į rankoves. Buvo apyverksnis, nuolat krūpčiojo nuo kiekvieno gūsio. Neaprimo jis ir iki pietų, o kai jau reikėjo eiti namo, tai stačiai kaleno dantimis iš baimės.

Likęs vienas, varinėjausi bandą ir, pridėjęs delną prie ausies, klausiausi, ar negirdėti mušamo Stepuko riksmo. Tuoj būčiau bėgęs pas Petrą. Bet riksmo nebuvo, o netrukus ir pats Stepukas sugrįžo. Pralinksmėjęs, pažvalėjęs.

— Nebelietė tavęs?

— Tai ne. Tik barėsi, kad skundžiuos visiems. O čia gi ne aš, čia tu priskundei!

Ganėm toliau. Užmiršom Stepuko bėdas. Laikas ėjo stipriai į rudenį. Lietūs padažnėjo, išmerkė ražienas, ir daug minkščiau pasidarė vaikščioti po jas basiems. Stepukas vėl traukė savo dainą:

Oi, ūžia, ū-ū-žia
girelė žalia-a!. . .

— Kai užaugsiu, — ant vargonininko mokysiuos, — žadėjo jis.

Tik štai vieną rytą atginė jis kažkaip sunkiai vilkdamas kojas ir vėl saugojosi sėstis. Saugojosi iš tolo. O paskui glusterėjo dirvoje kniūbsčias, tyliai pasakė:

— Tu pažiūrėk mano karvių, o aš... aš pagulėsiu trupučiuką.

— Stepuk, tai tave vėl mušė?

— Ne-a. . .

— Tai gal tu apsirgai?

— Ne-a. . . Aš tik pagulėsiu.

Jokio ženklo, kad jis muštas. Smakras seniai užgijęs, paakiai be mėlynių. Ir tiktai akys raudonos ir piktos kaip niekuomet.

— Gal tu turi duonos? — paklausė, nežiūrėdamas į mane.

— Nepasiėmiau šiandien. Tuoj gi pusryčių eisim.

Jis tylėjo, vis kniūbsčias ir nekrutėdamas.

— Aš neisiu pusryčių, — pasakė.—Pirma ėjau, o dabar nebeisiu.

— Kaip nebeisi? Gal tau atneš?

Stepukas šyptelėjo:

— Atneš?

Ir tuoj pridūrė:

— Seniai man nebeduoda.

— Ko nebeduoda?

— Nieko nebeduoda. . . Už Petro riksmus pyko labai, o dabar už pragyną pyksta. Paganyk, sako, iškadą neėdęs, tada pažinsi!

— Kur gi tu padarei iškadą? Laukuose nieko gi nebėr.

— Daržai yra, o pragynos tvoroj — spraga. Kai tik užvarau karves, tos kaip pasiutusios — tik puola, tik puola... Vakar daug burokų išrovė, kopūstus apspardė.

— Mušė tave?

— Ne-a. . .

— Tai ko guli?

Jis prisiglaudė skruostu prie drėgnos žemės, ir aš pamačiau, kaip krūpčioja jo smailūs liesi pečiai.

— Aš basliu spragą užrėmiau. . kartį ten nuvilkau, užtaisiau. . . Tiktai karvės labai jau įprato spragon, brokštelėjo žaloji ragais ir vėl darže, o paskui ją ir visos kitos. Ką gi aš padarysiu?

Aš pakišau botkotį po Stepuku, atverčiau jį aukštielninką. Apžiūrėjau visą — niekur nieko nėra.

(Bus daugiau).

BINGHAMTON, N. Y.

Iškilmingai palaidotas Antanas Mainionis, kuris netikėtai mirė rugsėjo 30 d. Palaidotas spalio 3 d. gražiose Vestal Hills kapinėse.

Velionis Antanas buvo 68 metų amžiaus ir gerai atrodė, nors nebuvo sveikas: turėjo širdies ligą, taipgi ir vėžio ligą. Dieną prieš mirtį pavažinėjo automobiliu sykiu su žmona Leonora ir Mrs. E. Tinkūniene. Jos sako, velionis atrodė linksmas ir nesiskundė apie save. Bet vakare, sugrįžęs, pradėjo jaustis prastai ir sakė savo žmonai, kad skauda jam vidurius. Ji patarė jam rytdieną važiuotie pas gydytoją. Bet velionis nebesulaukė. Rado jį mirusį. Ta žinia visus sukrėtė, kaip jo žmoną ir sūnus, taip ir visus artimuosius.

Jo laidotuvėse daug dalyvavo, apie 30 automobilių lydėjo, nors buvo darbo diena. Daug gražių gėlių vainikų puošė jo karstą nuo artimųjų ir draugų ir draugių.

Velionis A. Mainionis iš Lietuvos paėjo Pažiosių kaimo, Joniškėlio parapijos. Į šią šalį atvyko 1909 m., pirmiau į Elizabeth, N. J. o vėliau gyveno Clevelande. Binghamtone ir Johnson City gyveno nuo 1912 metų. Gyveno su savo mylima žmona Leonora ir užaugino gražią šeimą: tris sūnus, kurie yra vedę — Stanley, Anthony ir Ignace, 3 marčias ir 6 anūkus, 2 proanūkius, 2 seseles Lietuvoj — Amiliją Židonienę ir Mortą Baltriūnienę.

Liūdi žmona vyro, vaikai tėvo ir seselės brolio ir broliai savo mylimo brolio. Liūdi ir artimi draugai ir draugės.

Velionis Antanas buvo ramaus būdo ir progresyvus žmogus. Priklausė prie LDS 6 kuopos ir prie LLD 20 kuopos. Taipgi buvo Laisvės skaitytojas ir geras jos rėmėjas. Priklausė ir vietinei pašalpinei draugijai Juozapinei. Daug yra pasidarbavęs LDS 6 kuopos parengimuose. Jis buvo muzikantas, pagrodavo armonika su grupe kitų piknikuose ir kitur.

Velionis buvo jau pensijonierius. Išdirbo Endicott-Johnson Co. virš 40 metų.

Labai gaila gero ir progresyvaus žmogaus.

Po laidotuvių visi palydovai buvo užkviesti į Walter Viktorek restauraną užkandžių.

Nuo velionio šeimos — amžina jam atmintis, o šeimai—mūsų širdinga užuojauta.

J. K. Navalinskienė

—:—

Širdingai dėkojame visiems ir visoms mūsų prieteliams, draugams ir draugėms už visokią suteiktą mums pagalbą ir simpatiją laike netikėtos mirties mano mylimo vyro ir vaikų mylimo tėvo, kuris mirė rugsėjo 30 d.

Būtų buvę sunku pergyventi tokią skaudžią nelaimę be jūsų visų mums pagalbos. Ačiū už užuojautą, už gražias gėles, kurių prisiuntėte daugybę pavieniai ir grupė žmonių, taipgi ačiū už išreikštą užuojautą per dienraštį Laisvę, už lankymą per visas dienas ir vakarus pas graborių, už skaitlingą palydėjimą į kapines, už pasakytą kalbą J. Vaičekauskui išlydint iš graboriaus ir ant kapų. Dėkoju grabnešiams: K. Staniuliui, W. Victorek, John Kaminskui, J. Pranaičiui, J. Kasparavičiui, Joseph Staniuliui.

Liūdesyje likę:
Žmona *Leonora*
Sūnus *Stanley* ir šeima
Sūnus *Anthony*, šeima
Sūnus *Ignace* ir šeima
Brolis *Petras* ir šeima
Seselė *Ona Viknienė*
ir šeima

Rochester, N. Y.

Gedimino Draugystės vakarienė (spalio 12-tą) pavyko gerai. Svečių ir viešnių buvo viršaus 2 šimtų. Kada tik Gedimino draugystė rengia, tai visokių tautų žmonių prisirenka.

Virėjos buvo: A. Baronienė, A. Baltakienė, V. Bullienė, O. Gudonienė, H. Mateikiene, Gudienė, L. Bekis, jaunoji D. Valtienė.

Šie draugai vyrai dirbo: J. Valtas, J. Mateikis, J. Druseikis, A. Krikščiūnas (kitų vardų nesužinojau, malonėkite man atleisti). Prie stalų patarnavo jaunos mergaitės: dvi Gudaitės ir dvi Krikščiūnaitės. Prie čipsų pardavimo: J. Vilimaitis; prie tikietų— A. Ušavičienė. (Draugai, kurių vardus gal praleidau, malonėkite atleisti.)

Mūsų ligoniai

E. Čereškienė serga, negalėjo dalyvauti su mumis. Serga P. Kulienė. Draugė A. Balzar jau po biskį eina drūtyn.

Pas mus labai daug serga influenza. Daug ir mokyklų uždaryta. Daugiausia serga jauni žmonės.

Būkite visi sveiki!

L. B.

Cliffside, N. J.

J. Pečiulių dukters sūnui seržantui Thomas Reich atsitiko baisi nelaimė: jis važiavo automobiliu netoli Genoa, Texas, automobilis paslidavo, apsivertė ir Thomas užsimušė. Thomas Reich pareina iš Ridgefield Park, N. J. Jis tarnavo karinėje aviacijoje.

Thomas Reich tik trimis savaitėmis prieš tragišką mirtį buvo susižadėjęs vesti su mergina iš Teksų valstijos.

Spalio 7 d. Thomas Reich buvo palaidotas St. Joseph kapinėse, Hackensack, N. J. Į kapines lydėjo net 20 automobilių.

Thomas Reich užaugo pas Pečiulius; jie augino jį kaip savo vaiką. jis buvo baigęs Cliffside Park High Schoolę.

Laidotuvėse dalyvavo ir jo sužadėtinė, atvykusi iš Teksų. Šermenyse buvo daug gėlių vainikų nuo giminių ir nuo Cliffsidės lietuvių. Mes, Cliffsidės lietuviai, labai nuoširdžiai atjaučiame draugus Pečiulius ir jų dukrą šitoje liūdesio valandoje.

G. S.

Bridgeport, Conn.

Nuoširdi padėka

Per porą su viršum mėnesių po operacijos praleidau namie ir ligoninėj, tai daugelis mano prietelių nepatingėjo prisiųsti laiškų ir atviručių, linkėdami greito sutvirtėjimo sveikatos. Negalėdamas visiems ypatiškai padėkoti, tai viešai reiškiu nuoširdžią padėką draugams iš N. Yorko, Pennsylvanijos, Illinois, Floridos, Californijos ir Connecticut valstijų.

Sakoma, tik nelaimėj pažinsi tikrą draugą, tai tikra tiesa. Dabar jau pora savaičių, kaip dirbu savo nuolatinį darbą, tik, žinoma, vengdamas pažeisti savo sveikatą.

Dar kartą ačiū visiems!

J. J. Mockaitis

KRISLAI

(Tąsa iš pirmo pusl.)

po Amerikos ambasadorė.

Dabar jinai išsigandusi ir nuliūdusi. Ji elgiasi taip, kaip ir visi kiti išsgandę dideli žmonės. Ji verkia, ji dejuoja!

—:—

Praėjusį ketvirtadienį puošniajam Waldorf-Astoria hotelyje susirinkę daug turtingų ir garsių amerikiečių. Juos laimino ir jiems pamokslą pasakė pats kardinolas Spellmanas.

O Mrs. Luce per ašaras pasakojo apie Sputniką.

Sputnikas, sakė Mrs. Luce, nutrenkė nuo mūsų galvos pasididžiavimo vainiką. Mes sakėme, kad mes esame ir visuomet būsime pirmutiniai. O kur mes dabar?

Tasai iš tų aukštų dausų "beep, beep, beep" gali mus iš proto išvaryti. Nebetoli nuo to, matyt, yra atsidūrę ir kardinolas Spellman su Mrs. Luce. Netenka abejoti jog ir pora tūkstančių ponų, kurie klausėsi kardnolo poterių ir Mrs. Luce ašarų, grįžo namo pilnais pilvais, bet neramiomis sielomis.

—:—

Man norisi visus juos šiek tiek suraminti. Man atrodo, kad Sputnikas su savo "beep, beep, beep" jokio pavojaus Amerikai nesudaro.

Sputnikas yra didelis tarybinio mokslo laimėjimas žmogaus pastangose užkariauti erdvę. Tuo laimėjimu pasinaudos visa žmonija. Pasinaudosime ir mes, amerikiečiai.

Man jau pradeda atsibosti tie Sputniku gąsdinimai amerikiečių.

Worcester, Mass.

Į Laisvės prenumeratorius

Pas mus kas metai yra rengiamas vajininkas LLD 11-os kuopos spalio mėnesio susirinkime, tai ir šiemet buvo. Man tenka tos pareigos būti vajininku, su kitų narių pagalba aš stengsiuosi darbuotis, kad mūsų miestas būtų garbingoje vietoje.

Svarbiausia tai, kad visi skaitytojai Laisvės, kurių prenumeratos išsibaigė, būkite geri, prie pirmos progos sutikę užsimokėkite savo prenumeratas. Tai daug palengvinsite ir nemažai žygių man sutaupysite. Žinote, kad kelionės kainuoja, o jums nei persiuntimas pinigų už prenumeratą nekainuos, tai neatidėliokite. Žnote, kad be Laisvės neapsieisite, didelis teisingo žinojimo trūkumas pasidarytų jūsų gyvenime.

Į Lietuvą užrašykite savo giminėms, jie ten dideliai džiaugiasi gaudami Laisvę, perskaito kiekvieną eilutę laikraštyje, nes daug domisi Amerikos lietuvių ir kitomis žiniomis.

D. G. Jusius

LAISVĖS METINIS
KONCERTAS
Lapkričio **17** November
Liberty Auditorium
110-06 Atlantic Ave.
Richmond Hill, N. Y.

• **Kas Skaito ir Rašo Duonos Neprašo**

Tai išmintingas posakis, kuris yra taip senas, kaip senas yra pats raštas. Kas to posakio laikosi, niekad nesigaili. Skaitykite šias knygas:

Amerikos Demokratijos Steigėjai

Skaitykite ją! Susipažinkite su pagrindiniais įstatymais.

Joje rasite Jungtinių Valstijų Konstituciją su svarbiaisiais pataisymais. Atvaizdos žymiausių kovotojų už nepriklausomybę. Puslapių 320, kaina $2.00. DABAR TIK $1.50.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai

Trumpos biografijos žymiausių Lietuvos patriotų. Parašė Dr. A. Petrika, puslapių 320, kaina $1.50. DABAR TIK $1.

Popiežiai ir Lietuvių Tauta

Tai rinkinys faktų, kuriuos privalo žinoti kiekvienas lietuvis. Parašė Prof. Pakarklis, puslapių 320, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Žmogus ir Mašina

Puikus rinkinys faktų apie išradimus, su įdomiais paveikslais, sutaisė Dr. J. J. Kaškiaučius. Puslapių 240, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

ŠLIUPTARNIAI

Amerikos lietuvių tautinio ir kultūrinio atgimimo laikų istorinis romanas. Parašė Algirdas Margeris. Knyga 652 puslapių. Kaina $5.00: Dabar tik $4.00.

Kelias į Laimę

Tik skaitydamas ją sužinosi kaip įspudinga, kai nekartą giliai atsidusdamas nubrauksi ašaras nuo savo blakstienų. Parašė Rojus Mizara, puslapių 368, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

Kiekvieno kultūringo lietuvio namų knygyne turi būti šis žodynas. Rašyboje ar gyvo žodžio kalboje jame rasite patikrinimą. Tai yra mokytojas jūsų namuose. KAINA $5.50.

Laisvė

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

Mano istorija su ponia dipuke

(Pabaiga)

— Kaip tu drysai mus taip įžeisti, prie ubagų prilyginti. Tu žinai, aš ėsu gerai užauginta, ėsu girių urėdo duktė, pas tėvą mokėjau mašinėle drukavot, jokio darbo nedirbau. Aš tau už tai dovanoju, kad esi senas, nežinai ką kalbi!

— Ką darytai jeigu būčiau jaunesnis — Ji pradėjo rėkti:

— Aš tau parodyčia, būtai uždarytas.

— O man rodos, tu esi prastai užauginta, nenori sau gyvenimą pasidaryti, nori, kad kiti tave užlaikytų.

— Juk mes esame civilizuoti. Mes Vokietijoje turėjom naujam name šviesius kambarius. Ką mano duktė, kai atvažiuos, pasakytų, radus mus gyvenant tokioje vietoje. Ji negalėtų pareiti.

— Jeigu taip, parašyk prezidentui laišką, gal jis jums perleis Baltąjį Namą! Čia Brooklyno lietuvių yra centras, apačioje tautininkų klubas, už poros blokų Lietuvių piliečių klubas, netoli 2 lietuvių bažnyčios ir Balfas šitoje apylinkėje, čia gyvena, kurie turi desėtkus tūkstančių, jiem gerai, o tu jau tokia ponia esi'

— Aš sutikau dipukę moterį, ji New Yorke ponų advokatų raštinėse popierus surenka, pelenus, dulkes nušluosto. Sakė, yra lengvas darbas, tik penkios valandos vakare nuo 6 iki 11 val.. Sakė, pirmadienį galės nusivesti dirbti, — įkalbinėjau savo dipukei.

— Bet kaip aš parvažiuosiu pamo viena patamsyje.

— Parvažiuosi sykiu su ta moteria.

— Kada aš miegosiu, kai ant 12 parvažiuosiu.

— Galėsi, kad ir visą dieną miegot rytoi. Va, apačioje, moteris visada eina gult ant pirmos, ant 8 val. ryte keliasi.

— Aš nežiūriu, ką kitos daro, aš žiūriu, ką aš darau ir kaip man bus. Visą savaitę esu susirūpinus, miegot negaliu, šiandie jau net valgyt visą dieną negaliu. Mislis nepameta, kad vakare reikės važiuot dirbti.

— Nu, kaip patiko darbas?

— Sunkus, reikėjo puodus su peiperom kilnot, dulkes visur reikėjo nušluostyti. O kai keltuvas kėlė, tai mantau, viduriai visi mano išpuls. Traukiniu aš suvisai važiuot negaliu, iš pusės kelio moteris turėjo paimt taxi man. Aš daugiau ten dirbti neisiu!

— Tai blogai su tavim, Amerike negalėsi be darbo gyvent... O dirbti, sakai, negali. Važiuok su mergaite atgal į Vokietiją. Aš tau išpirksiu laivakorte, vaikas galės pasilikti. Ko važiavai, mes rašėm, kad Amerike be darbo niekas negyvena.

— Mano vaikas labai norėjo, paklausiau jo, ir Balfas sakė, Amerike bus geriau. O čia, matai, ką aš turiu, reikia dirbti pakol mano duktė atvažiuos, tada vaikas, duktė ir už metų mergaitė pradės dirbti, tai man vėl nereikės dirbti. Man moteris sakė, miestas duoda pašalpą, tai man duotų, ir vaikas dirbs. Tik kad šioje apylinkėje gaučia butą, tai aš ir čia galėčia gyvent.

— Už ką tau duos relief, ką tu miestui gerą padarei?

— Aš nežinau, kas čia per valdžia, kad nesirūpina apie mane, nei buto neieško. Vokietijos valdžia tai gera, rūpinos, butą suieškodavo, ir pensiją duodavo, galėjom gyvent.

— Nors aš užmokėjau kelis šimtus dolerių už rakandus, kad gaut kambarius, maniau, esate užganėdinti, kambariai šviesūs, štymas, šiltas vanduo visada ir apylinkė nebloga, renda tik 35 doleriai.

— Taip, kambariai gražūs, balanai ant langų gražūs, bet miegot gerai negaliu, šalta tam name naktį vaikas rėkia dažnai. Kai pareinam namo, dažnai matosi juodų žmonių. Vakar net 3 vaikus mačiau juodus. Mes čia ilgai negyvensime, mano duktė kai atvažiuos, išsigąs pamačiusi juodukus.

— Lendorus, matosi, geras, įprašė į vokiečių mėsos dirbtuvę. Pirmadienį liepė ateiti dirbt, ten susikalbėsi vokiškai, ten dirbdama prasigyvensi, moka $1.75 į valandą. Paskiau gausi 2 dolerius, pasidarysi pinigų, galėsi atsiimt is Vokietijos dukterį, su pinigais viską galima padaryti. O darbą galėsi perleisti dukterei

— Bet aš nežinau, kaip gabėsiu, kaip pamisliu, kad aš turėjau tarnaites, o dabar man reikės būt darbininke.

— Kaip sekasi dirbti, girdėjau, gavai lengvą darbą prie dešrų darymo?

— Koks ten lengvas darbas, reikia dešras sukabinėt ant lazdų, o koki ten žmonės! Klausinėja, kaip aš gavau darbą, ar aš ženota, ir kas jiem galvoje ar aš ženota.

— Reikėjo pasakyti, kad našlė, būtų daugiau pavožoję.

— Koks vaikėzas, sakosi formanu esąs, mokina, kaip aš turiu dirbti, su kokiu peiliu turiu piaustytį, neiškenčiau, atsakiau, tu esi mano vaikas tik, o nori mane mokyti! Tas vaikėzas pradėjo mergą lamdyti. Aš priėjus gyniau. Man davė į kuprą, aš surikau, o forleidė sako, nclysk, ji nori, kad ją palamdytų. Aš taip supykau, valgyt su jais daugiau sykiu neidavau. Tas vaikėzas šaukia, sako, ko aš bėgu nuo jų. Jis turėjo ateiti, paduot ranką, atsiprašyt, pasakyt, dovanok. Kaip su tokiais žmonėmis gali dirbti? Aš atsakiau, daugiau neisiu dirbti, aš esu visa savaite nemiegojus. Mislis kankino, kas diena tą pačią valandą reikia eiti į darbą ir pareit da nakti. Valgyt negalėjau, rankos drebėt pradėjo, pirštai sutino, po krūtine pradėjo skaudėti, kojos sutino.

— Taip, jum virves vyt prastas darbas, prie kriaučių dušna, dulka, ligoninėje sunku, prasta, ofisai čystyti sunku, prie mėsos sunku, tai reiškia, jūs niekur negalite ir nenorite dirbti, nori, kad kiti tave užlaikytų. Tai turėsi grįžt atgal į Vokietiją. Aš priduosiu visas vietas, kur buvau tau suradęs darbą ir nedirbai, toliu būdu jus grąžins atgal kaip tinginę.

— Aš neatsisakau dirbti, aš esu nesveika, negaliu

— Taip ligoninėje, taip ir mėsos dirbtuvėje daktaras egzaminavo, rado sveiką ir priėmė, paliudijimą priduos. Jeigu reikės, imigracijos daktaras išegzaminuos, ras, ar gali.

— Man Vokietijoje sakė, Amerike galima gaut pas ponus butuose. Paieškok, jeigu nasi, eisiu ten dirbti.

— Gerai, aš tau paieškosiu. Aš vakar laikraštyje radau, apsirenk, nuvešiu.

— Kur tu mane atvežei pas žydelką, o kokia ji negraži, lūpa didelė, stora. Aš čia už jokius pinigus nedirbsiu, ji gali mane pasmaugti, eime greičiau laukan.

— Klausyk, kuom ji yra kalta, kad ją negražia dievas sutvėrė, juk visi norėtų būti gražūs ir kytrūs.!

— Apsirenk, važiuosi pas kitą poną, čia, rodosi, nežydai, ieško moters į stubą, 5 dienas dirbti į savaitę.

— Ar jis man užmokės, ką nuvažiuosiu? Jeigu nemokės, tegu jis pas mane atvažiuoja. Kaip man reikėdavo tarnaitės, tai aš važiuodavau arba kitam užmokėdavau, ką suieškodavo. Jeigu aš dirbsiu penkias dienas, tai aš būsiu jo tarnaite. Ką mano tėveliai pasakytų, kad gyvi būtų, kad aš dirbu už tarnaitę! Man užteks šitų dviejų dienų, ką turiu, dirbsiu pakol pensiją gausiu iš Vokietijos.

— Kaį važiavai, jie tau sakė, tik pranešk, kad Amerike ir atsiųs pensiją. Dabar jau 8 mėnesiai praėjo ir vis neatsiunčia. Ką tau sakė, konsulas, kai buvai nuvažiavus?

— Jis klausė, kodėl aš nedirbu. Sakė, eik dirbti, užsidirbsi daugiau, negu gavai pensijos.

— Aš manau, dabar tau bus irgi aišku, dėl ko jie sakė, jog atsiųs pensiją, kad tik tu važiuotum iš Vokietijos, kad nereikėtų jus penėti. Matai, sakei, negali suvisai važiuoti elevatoriu į darbą, o dabar du sykiu toliau važiavai pas konsulą ir parvažiavai, ir nesusirgai, ir keltuvu pasikėlei net į 18 florą ir sakei, niekas nesuskaudėjo!

J. Nikulis

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Po miestą pasidairius

Praeitą ketvirtadienį užrašas Madison Square Gardeno iškaboje sakė: "Mažas privatinis baliukas šį vakarą". Tas mažas baliukas ("A Little Private Party") faktinai buvo 18,000 žmonių susirinkimas. Tai buvo švenčiami metai nuo Mike Todd filmo "Aplink Pasaulį per 80 dienų" pasirodymo, ir tą "baliuką" surengė Mike Todd.

Ten buvo jisai, aktoriai, kurie vaidino filme, jo žmona aktorė Elizabeth Taylor, kuri turėjo garbę supiaustyti didžiausią jubiliejinį torta Amerikos istorijoje. Buvo originalus balionas, kuris buvo naudotas filme, šokėjos, akrobatai, orkestrai ir 18,000 svečių — teatrinio pasaulio žmonės, kritikai, laikraštininkai, miesto įžymūnai ir t.t. Visiems servavo šampano ir visi "turėjo gerą laiką", sakoma.

Ir tas vskas Todd'ui nekainavo nei cento — pasirodo, kad televizijos stotys, kurioms duota teisė tą visą karnivalą filmuoti, mokėjo.

Dublino mėras vieši N. Yorke

Dublino meras Jim Carroll praeitą savaitgalį atvyko New Yorkan, kur jis pabus kokią savaitę. Laikraštininkai jo pusiau juokais paklausė, ar jis atvažiavo, kad pasimatyti su Britanijos karaliene, kuri buvo čia. Carroll atsakė su šypsena, kad vargiai — "Mes ne tokie draugiški, kad kalbėtumės," sakė Dublino meras.

Kaip žinia, santykiai tarp Airijos respublikos ir Britanijos karalijos šalti. Airiai nacionalistai sako, kad jie skaitys Britaniją savo priešininke, kol ji laiko pasigrobusi šiaurinės Airijos provincijas.

New Yorko airiai rengia Dublino įmajorui eilę sutikimų. Tie sutikimai paverčiami ir anti-britiškais išstojimais.

N. Y. UNIJOSE

Tymsterių suvažiavime, kuris įvyko Floridoje, dauguma delegatų balsavo už Hoffą. Bet newyorkietiška delegacija radosi opozicijoje — dauguma New Yorko delegatų už Hoffą nebalsavo. Pasiremdami tuo faktu ir iš jo gavę padrąsinimo, švaresnieji elementai tymsterių unijos vadovybėje čia imasi akcijos pašalinti Hoffos pakalikus iš vietinių unijos lokalų. Kaip žinia, Hoffos žmonės yra gan artimai susirišę su padugnėmis.

Sekančių metų vasario mėnesį New Yorko tymsteriai balsuos, kad išrinkti naują 16-o distrikto valdybą. Minimas distriktas apima Didįjį New Yorką. Dabar to distrikto priešakyje stovi O'Rourke, tvrtas Hoffos rėmėjas.

Kadangi daugiau negu pusė New Yorko delegatų Miami suvažiavime balsavo už Lee arba Hagerty, ne Hoffą, tai manoma, kad su jų pagalba eiliniai nariai dabar galės atsikratyti O'Rourke.

Valio ir Veros Bunkų 25 m. vedybinio gyvenimo sukaktis

Prieš 25 metus Valys ir Vera suėjo į vedybinį gyvenimą. Tai atsitiko Kanadoje, todėl mums newyorkiečiams ir neteko jų vestuvėse dalyvauti.

Kiek vėliau jie atvyko Brooklynan ir čia pastoviai apsigyveno. Atrodo, kad Brooklynas jiems patiko. Tuojau abudu įsijungė į visuomeninį veikimą. Valys aktyviai dalyvauja įvairiose organizacijose, yra LDS Centro Valdybos narys. Verutė daugiausia dalyvauja Aido Chore ir vaidyboje.

Įvertindami jų visuomeninį darbą, keli jų draugai sumanė dabar iškelti gražias jiems sidabrines vestuves, kuriose bus paminėta 25 metų vedybinė sukaktis. Tam tikslui ruošiamas banketas spalio 27 d., Liberty Auditorijoje.

Du laikraščiai ir du skirtingi išlaikymo būdai

Per keleris metus vietinis "Herald-Tribune" radosi finansiniuose sunkumuose. Krinta laikraščio cirkuliacija, mažėja įeigos, darosi vis sunkiau verstis. Tas laikraštis bandė atsigauti visokiais būdais, — keitė savo išvaizdą, bent kiek keitė turinį, bandė darytis tai rimtesniu, tai labiau sensaciniu, spausdino specialų sporto skyrių ant šviesiai žalsvo popieriaus, vėl grįžo prie balto, ir t.t.

Dabar laikraštis vėl paskelbė naują dalyką: jis susidaro iš trijų skyrių, turi naujas kolumnas, pakeitė puslapių išdėstymą ir panašiai. Bet ta pakaita menka palyginant su kita — finansiniai laikraščio sunkumai pasibaigė: milijonierius Whitney, Amerikos ambasadorius Britanijoje, pasidarė svarbiausiu to laikraščio dalininku ir įnešė, sakoma, du milijonus dolerių. Tai nemenka naujo kraujo transfuzija laikraščiui. Atrodo, kad bent nekuriam laikui "Herald-Tribune" gerai laikysis.

Tuo pačiu laiku apie pakaitas savo fronte skelbia ir kitas laikraštis — kairiečių "Daily Worker". Pradedant ateinančiu antradieniu "Daily Worker" sumažės perpus, išeis kaip keturių puslapių laikraštis. Laikraštis bus spausdinamas keturias dienas (pirmadienio — ketvirtadienio), o savaitgaliais išeis sekmadieninis "Worker" (paštu jis ateina penktadienį ar šeštadienį, stotelėse — šeštadienį ir sekmadienį).

Apie "Daily Worker" sumažinimą jau paskelbta kelios savaitės atgal. Tada buvo skelbta, kad jis sumažės pradedant spalio mėnesiu, bet mažinimas buvo atidėtas. Dabar jis tikrai bus sumažintas.

Ta proga "Daily Worker" pažymi, kad jis, žinoma, negali tikėtis tokios kraujo transfūzijos, kokią gavo republikonų "Herald-Tribune" — ne tik dviejų milijonų negali tikėtis, bet nei dešimtadalio to. Bet laikraštis tiki, kad galės išsilaikyti, o gal ir grįžti prie savo seno formato (8 puslapių), jeigu skaitytojai labiau sujudės ir jam labiau padės.

Laikraštis dabar veda kuklią $10,000 kampaniją. Spalio 26-ą jis šaukia savo skaitytojų ir rėmėjų konferenciją, kurioje bus aptariama, kaip išlaikyti dienraštį. "Daily Worker" sako: "Mes neturime milijonierių rėmėjų, bet turime tūkstančius ištikimų mūsų idėjai darbo žmonių. Ne kaip 'Herald-Tribune', bet mūsiškų būdu mes išsilaikysime..."

Pranešimas

BROOKLYN, N. Y.

Lietuvių Siuvėjų 54 skyr. mėnesinis mitingas įvyks spalių 23 d., 5:30 v. v. Uunijos patalpose, 11-27 Arion Pl. Bus svarbių pranešimų. Kipras Sakalauskas, Skyr. Sekr.

204-206)

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

MIRĖ

Spalio 11 d. mirė Elzbieta Dainoravičiūtė, 42 metų amžiaus. Spalio 14 d. palaidota Šv. Karolio kapinėse.

DUKTĖ BADU MIRĖ, MOTINA AREŠTUOTA

Mrs. L. H. Macias areštuota, kai surasta, kad jos trijų mėnesių duktė Patricia mirė badu. Motina gaudavo iš Welfare departmento po $99.75 kas dvi savaitės, bet gyveno apleistame sklepe ir savo dukters neprižiūrėjo.

Turtingas brokeris užsimušė

Brokeris Rene Thalmann, 62 metų amžiaus, iškrito iš savo apartmento ir užsimušė.

HELP WANTED MALE

Namų Prižiūrėtojas. 2 šeimų namas Bronx. 4 kambariai, apartmentas, žema renda. Skambinkite tarpe 5-6 v. v. **Oldfield 3-2637.**

SKINNER, HAND & MACHINE

Patyręs vyras dėl fleshing sunkių kailių, meškų etc.

JONAS BROS
Tel. MO. 4-1863

(203-205)

ELECTRICIAN

Patyręs prie kontraktoriaus. Nuolatinis darbas
Turi kalbėti angliškai.

Saukite: BAyside 5-7888

(203-205)

REIKALINGAS SIUVĖJAS
$75.00 į savaitę
5 dienų savaitė
CONNIE CLEANERS
740 Middle Neck Rd.
Great Neck, L. I., N. Y.
HUnter 7-1343

(203-205)

NAMO PRIŽIŪRĖTOJAS

2 šeimų namas, Bronx.
4 rūmų apartmentas.
Žema renda.
Saukite:
OLDFIELD 3-2637

PIANO DIRBTUVEI REIKIA

Cabinet Maker
Fly Finisher—Rubbers
Jaansen Piano Co.
237 E. 23rd St., N. Y. C.

SAUKITE MU. 4-4827

(205-211)

MALE and FEMALE

JUST TO INFORM YOU. Our season is in full swing. We have num, hsehold help for immediate placement such as cooks, chambermaids, waitresses. Houseworkers sleep in or out. Nurses and Governesses. **UNITED AGENCY,** 7 E. **59th St. Plaa 5-6700.**

HELP WANTED—FEMALE

Namų Darbininkė. Jauna moteriškė, su patyrimu. 2 dienas į savaitę. $10 ir važinėjimo išlaidos. 6 kambarių namas (ranch) Jamaica. AX. 7-3821.

SUKNELIŲ SIUVĖJOS

Tuoj reikalingos
Su patyrimu. Gera alga.

TE. 8-2975.

(201-207)

For Sale

MASPETH, QUEENS. Parsiduoda Paint & Wall Paper krautuvė. Moderniška—graži. On thoroughfare in thaising business community. 2 lietuvių katalikų bažnyčios. Puikiausia proga. Saukite Twining—**TW. 8-0377.**

(205-207)

REAL ESTATE

Myrtle Ave.—Williamsburg, 20 family brickhouse. No heat. Cold flat. Rent $6,600. Cash $6,000. Very good income. **PR. 1-8300.**

(200-206)

HOLLIS, L. I., 2 šeimų namas, viskas moderniška, gerame stovyje, 5 rūmai žemai, 3 rūmai ant viršaus, 2 karam garadžius, misingio vamzdžiai, aliejum šildomas, St. Pascale's parapija. Busas stoja ant kampo. Sklepas pusiau ištaisytas. Prašo tik $19,000. Tikrai geras pirkinys **109-61 200 St., Hollis, L. I., N. Y. SP. 6-2599.** (205-207)

BUSINESS OPPORTUNITIES

GROCERY
FRUIT & VEGETABLES

Vieta super markete. Geras pasiūlymas priimtinas. 186-06 122nd Ave., Springfield Gardens. Saukite: **LA. 5-9474,** po 6 P. M. **JA. 3-3604.**

(203-5)

MASPETH

NEW 1 FAMILY HOME (20 pėdų), grynų plytų, 1 karui garadžius, 6½ rūmo, 1½ maudynės, science virtuvė, Hollywood maudynės, misingio vamzdžiai, garu šildoma. Arti dirbtuvių, krautuvių, mokyklų ir bažnyčių. $19,990. **COLBY HOMES,** 62nd St. & 53rd Drive. Tel. **HA. 6-4700.** (203-212)

Luncheonette. B'klyn. Opp. Kings Co. Hosp. Gross $1200-1250 wkly. Net $300-350 wkly. 7 A. M.—9.30 P. M., 7 days. Rent $175. Partners or family. $13,500. Established 9 yrs; family difficulties. **PR. 3-9610,** after 7 P. M. (202-206)

Hardware - Locksmith pataisymas. Įsteigta 35 m. Puiki proga tinkamam asmeniui; įeigos $25,000 į metus. Galima pagerinti biznį. Renda $110 į mėn. 5 metų lease. Reikia parduoti iš priežasties mirties šeimoj. $6000 pinigais. **BU- 8-4848, Bronx.** (202-208)

Luncheonetet. Kaina tinkama greitam pardavimui. Dabar daro $500-600 į savaitę, 5½ dienos. Pora gali pagerinti biznį, operuojant 6 dienas. Arti fabrikų, mokyklų, St Michael's parapijos. Brooklyne, kampinis. Visos transportacijos. $80 mėn. rend. 3 m. lease. **ST. 8-9182.**

(201-207)

Valgykla. Fontanas, Bronx, N. Y. Gera vieta. E. 149th St., arti A. ir P. ir Šv. Marijos projektinių namų. Įeiga $2000 į mėnesį. Ideališka porai. Parduodame su nuostoliu. Per daug valandų vienam vyrui. **MO. 9-9674.**

(201-207)

KEPYKLA

Daro gerą biznį, Flushing, N. Y.

$1,300 į savaitę.

PR. 5-6574 (3—6 v. v.)

(201-207)

DELICATESSEN. Estblished 9 yrs. 100% location, Nassau County. Large new packing lost, $1300 weekly gross without salads. No living quarters, low cash. Qwner. Call **PY. 8-9777. Attorney IV 3-7593.**

(200-206)

Luncheonette. Modern, exc. o' for couple Now Grossing $600 wk. 5 days, can do more. Est yrs. All modern, near factories a trucking companys. Moderate rental, 4 yr. lease to go. Option. Priced right for quick sale. Owner has other int. 540 W. 35th St., bet. 10th & 11th Aves., **LO. 3-0339.**

(200-206)

Upholstery & Drapery Shop, established 8 years, plenty work, catering to a fine cliantele. Excellent income to capable party. Located in Manhasset, L. I. Cannot continue due to operation. Must sacrifice for immediate sales. All customers turned over with the business. A chance of a life-time. Call **MA. 7-0444** or **BA. 4-3327.**

(205-211)

GAS STATION

Išsiduoda ant lyso. Proga mechanikui. 74-24 101st Ave., Ozone Park (tik pervažiavus Brooklyn line). Įėiga verčia parduoti. Kaina prieinama. Saukite: **MI. 1-1851** arba **VI. 5- 9549.** (205-211)

PARSIDUODA RESTAURANTAS. Daro $400 į savaitę. 5 dienos. Vakarais uždaras. Privatinis savininkas. Dirbtuvių distrikte. Ideališkas porai. Pilna kaina $1,200. Pirmas su $1,200 bus savininkas. Žemi bizniavojimo kaštai. **RA. 9-9580,** 39-15 24th St., Long Island City, N. Y. (205-211)

DEKORAVIMO KRAUTUVĖ įsteigta 30 metų. Forsyth St. Keturios reguliarės singers, (1) Blindshotch, (1) overlock, (4) dideli stalai, Ofiso įrengimai. Daro gerą biznį. Puikiausios įeigos. Daro $1,000. Renda $100 į mėnesį. Lysas iki 1960. **CA. 6-8624.**

(205-211)

MISC. ADS

Tractor & Trailer Clearance. All in A-1 condition, many years of service, from these low priced units. Heavy duty 100% rubber Diesel Tractors. (1) '52 Mack & 1 '53 Cummins, (5) Flat Trailers, from 32 ft. to 40 ft. long. **Steinway Trucks, 4202—19th Ave., Astoria. RA. 8-9142.** (200-206)

TELEVISION

Kodėl jums reikia vaižuoti į N. Y. ar N. J. pirkti Televiziją, šaldytuvus, Hi-Fi, skalbyklas, kuomet galite gauti su taupinimu pas NEW DORP T. V. & APPLIANCES. 86 New Dorp Plaza, New Dorp, Staten Island Turime antrarankių TV setų, kaip nauji, 1 m. garantija. **EL. 1-1914.**

Užrašykite Laisvę savo draugui